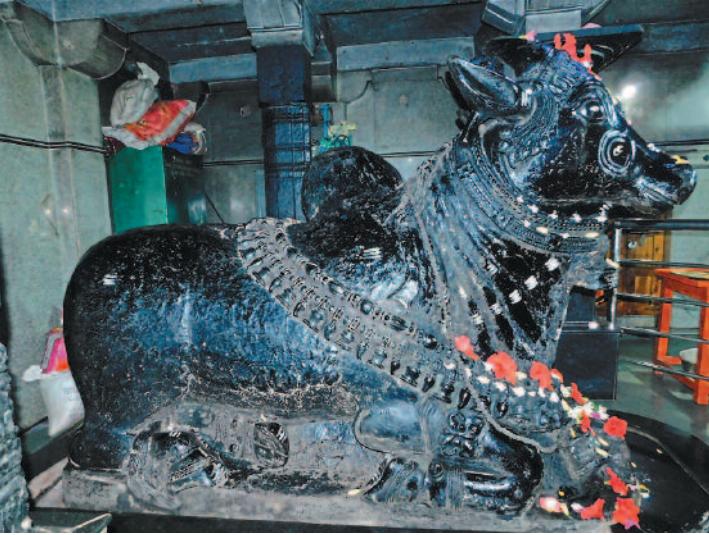

ತಲೆಗೊಂದು ಮುಟ್ಟಾಳೆ

ಇದು ಕೃಷಿಕರ ಟೋಪಿ. ಕೃಷಿಕರು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಗದ್ದೆಗಳಲ್ಲಿ ಬೇಸಾಯದ ಸಮಯ ಮಳೆ- ಬಿಸಿಲುಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಣೆಗೋಸ್ಕರ ಮತ್ತು ಗೊಬ್ಬರ, ಬೀಜ ಇತ್ಯಾದಿ ಹೊರುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮುಟ್ಟಾಳೆ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕುಂದಾಪುರದ ಜನರು ಇದನ್ನು 'ಮಂಡೆ ಹಾಳೆ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ತುಳು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಇದನ್ನು 'ಮುಟ್ಟಾಳೆ', 'ಮುಟ್ಟಾಳೆ' ಅಥವಾ 'ಮುತ್ತಲೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ.

ಕರಾವಳಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕೊರಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯದ ವೃತ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಅವರು ಮುಟ್ಟಾಳೆಯನ್ನು ಅಡಿಕೆ ಮರದ ಹಾಳೆಗಳ ಮೂಲಕ ತಯಾರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಪರೂಪದ ಈ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಷ್ಟು ಮಂದಿ. ನೀರಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಮುಳುಗಿಸಿಟ್ಟು ಹದಗೊಳಿಸಿ ದಪ್ಪ ಕಾಗದಗಳಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಬೇಕಾದ ಹಾಗೆ ಸಿಪ್ಪೆ ಸುಲಿದು ಕತ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ಕರಿಯ.

—ಜೀವನ್ ಶೆಟ್ಟಿ

ನಂದಿಗುಡಿಯ ಬೃಹತ್ ನಂದಿ

ನಂದಿಯಿಂದಲೇ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಉರೊಂದು ಹರಿಹರ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿದೆ. ನಂದಿಯಿಂದಲೇ ಹೆಸರು ಪಡೆದ ನಂದಿಗುಡಿಯಲ್ಲಿನ ಸುಮಾರು 10ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಬಸವೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವಿದೆ. ಗರ್ಭಗುಡಿಯ ಎದುರಿನ ನವರಂಗದಲ್ಲಿ ಸುಂದರವಾದ ಕುಳಿತ ಬೃಹತ್ ನಂದಿ ಇದೆ.

ಬೃಹತ್ತಾಗಿರುವ ನಂದಿ ವಿಗ್ರಹ ಸುಮಾರು ಆರು ಅಡಿ ಎತ್ತರವಿದ್ದು ಎಂಟು ಅಡಿ ಉದ್ದ ಹಾಗೂ ನಾಲ್ಕು ಅಡಿ ಅಗಲ ಇದೆ. ಮಲಗಿದ ಭಂಗಿಯಲ್ಲಿರುವ ನಂದಿ ಬಲಗಾಲ ಮಡಚಿಕೊಂಡು ಎಡಗಾಲನ್ನು ಮುಂದೆ ಚಾಚಿದಂತೆ ಕೆತ್ತಲಾಗಿದೆ. ದಪ್ಪನೆಯ ಕೊಂಬಗಳು, ವಿಶಾಲವಾದ ಹಣೆ ಹೊಂದಿದ್ದು ಘಂಟಾ ಹಾರ ನಂದಿಯನ್ನ ಬಳಸಿ ಘಂಟೆಯನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಕೊಂಬಿನ ಸುತ್ತಲಿನ ಹಣೆಪಟ್ಟಿಯು ವಿವಿಧ ಅಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಅಲಂಕೃತಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ರಥೋತ್ಸವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಂದಿಗೆ ಬಾಸಿಂಗ ಧಾರಣೆ ನಡೆಯಲಿದ್ದು ನಂದಿ ದ್ವಜ, ನಂದಿ ಕೋಲು, ನಂದಿ ದ್ವಜಾರೋಹಣ, ಕಂಕಣಧಾರಣೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ಸವಮೂರ್ತಿಯ ಮೆರವಣಿಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತದೆ.

—ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಮೂರ್ತಿ ಎನ್. ಎಸ್.

ಪಟಾಕಿ ಟೈಂ ಬಾಂಬ್

ಬೆಳೆಯನ್ನು ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಲು ಕಷ್ಟ. ಇದು ಬಹುತೇಕ ರೈತಮಿತ್ರರ ಮನದ ಮಾತು. ಆಹಾರಕ್ಕಾಗಿ ರಾತ್ರಿ ಹೊಲಗಳಿಗೆ ದಾಳಿಯಿಡುವ ಕಾಡುಪ್ರಾಣಿಗಳನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಓಡಿಸಲು ಏನೆಲ್ಲ ಕಸರತ್ತು ಮಾಡಲು ಸಿದ್ಧರಿದ್ದಾರೆ ರೈತರು. ಅಂತಹದಕ್ಕೆ ಸರಳ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲ ಅಲ್ಲವೆ?

ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪರಿಹಾರ ಟೈಂ ಬಾಂಬ್. ರೈತರಿಗೆ ಮಾಡಿ ಬಳಸಲು ಸುಲಭವೂ ಹೌದು. ಒಣ ತೆಂಗಿನ ಸಿಪ್ಪೆಯ ನಾರುಗಳಿಂದ ಸುಮಾರು ಎರಡು ಮೂರು ಮಾರಿನ ಹಗ್ಗ ನೆಯ್ದಿಕೊಂಡು, ಆ ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ಗೇಣಿನ ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಪಟಾಕಿಯನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿ. ಈ ನಾರಿನ ಹಗ್ಗವನ್ನು ರಾತ್ರಿಹೊತ್ತು ಹೊಲದಲ್ಲಿನ ಗೂಟಕ್ಕೆ ಜೋತು ಹಾಕಿ, ಹಗ್ಗದ ಇನ್ನೊಂದು ತುದಿಗೆ ಕಿಡಿ ಹೊತ್ತಿಸಿ. ಅದು ನಿಧಾನಕ್ಕೆ ಸುಡುತ್ತ ಬಂದು ಪಟಾಕಿ ಹತ್ತಿರ ಕಿಡಿ ಬಂದಾಗ ಒಂದೊಂದೇ ಪಟಾಕಿ ಸಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ, ಹಗ್ಗಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿಸಿದ ಪಟಾಕಿಗಳು ಅರ್ಧ ಗಂಟೆಗೊಮ್ಮೆ ಸದ್ದು ಮಾಡುತ್ತ ರಾತ್ರಿ ಪೂರ್ಣ ಸದ್ದು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಹೆದರಿ ಮತ್ತೆ ಆ ಕಡೆ ಸುಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.

—ಜಿ.ಎಂ. ಬೊಮ್ಮಳ್ಳಿ, ಶಿರಸಿ

